

leváci a leváctví – část č. 26

stříháme levou i pravou

aneb
několik rad a námětů ke stříhání nůžkami jako pracovní činnosti

Stříháme levou i pravou

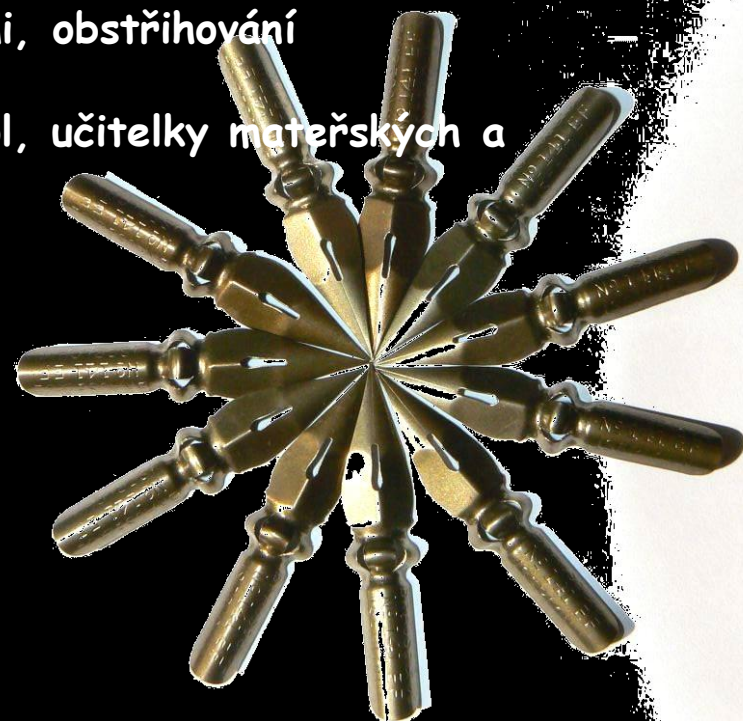
název školy: Střední škola pedagogická, hotelnictví a služeb,
Komenského 3, Litoměřice

autor: Mgr. Ivo Vodička

anotace: výukový materiál navazuje na vysvětlení podstaty procesu stříhání a výběru vhodných nůžek (viz č. 16 a 25) a dává metodický návod i inspiraci při práci s nůžkami

klíčová slova: pracovní činnost, stříhání nůžkami, obstřihování
vystřihování, vystřihovánky

cílová skupina: žáci středních pedagogických škol, učitelky mateřských a
základních škol

- ▶ **Na co nemáme zapomenout**
- ▶ **Hodnocení výsledků stříhání**
 - ▶ **Náměty pro stříhání**
- ▶ **Odkazy na vystřihovánky a knihy o vystřihování**

Nesmíme zapomenout, že stříhání nůžkami je pro dítě složitý proces, do něhož se promítá:

- ▶ volba správných nůžek, jejich kvalita a úchop
- ▶ rozmístění pracoviště, jeho osvětlení a sezení u stolu
- ▶ volba papíru a vystřihovaných tvarů
- ▶ ▶ ▶ a další okolnosti, jako jsou věk a motivace žáka, jeho jemná motorika, orientace v prostoru, úroveň dosavadních dovedností a zkušeností při práci s nůžkami, papírem a jinými materiály

Je potřeba vědět, že:

- ▶ pro menší děti jsou vhodné nůžky s kratšími a na konci zaoblenými noži - to pro vyvinutí většího tlaku v místě stříhu a pro větší bezpečnost
- ▶ pro prvotní nácvik stříhání, zejména obstřihávaných skládanek, volíme raději slabší papír než je běžný kancelářský; k tomuto účelu jsou vhodné jemné balicí papíry, ale i některé ubrousky
- ▶ děti jsou schopny materiály nejprve od sebe stříhem oddělovat, teprve po získání zkušeností se pouštějí do obstřihování předem nakreslených tvarů - klasické vystřihovánky jsou vhodné pro začínající školáky a děti starší
- ▶ zpočátku jsou výkony nepřesné; pečlivé a plynulé stříhy můžeme očekávat až od školáků 2. stupně ZŠ

- ▶ při hodnocení leváků a praváků bychom neměli dělat rozdíly - levák s nůžkami pro leváky je ve stejné pozici jako pravák s nůžkami svými
- ▶ leváci stříhající nůžkami pro praváky jsou v o něco obtížnější situaci, ale podle zkušeností dosahují stejných výsledků jako ostatní
- ▶ musíme mít na paměti, že nůžkami, a to ani velkými kancelářskými se nedá vytvořit skutečně rovný stříh - k tomu nám pak slouží pravítko a lámací nůž; zkušenější pak umí vystřihnout z papíru kruh s pravidelným okrajem nebo tvary jiné
- ▶ děti nezapomínejme povzbuzovat, aby se jim stříhání stalo nejen pracovní činností nezbytnou pro budoucí třeba i profesní život, ale aby je bavilo vystřihováním trávit i volný čas a projevat se i výtvarně!

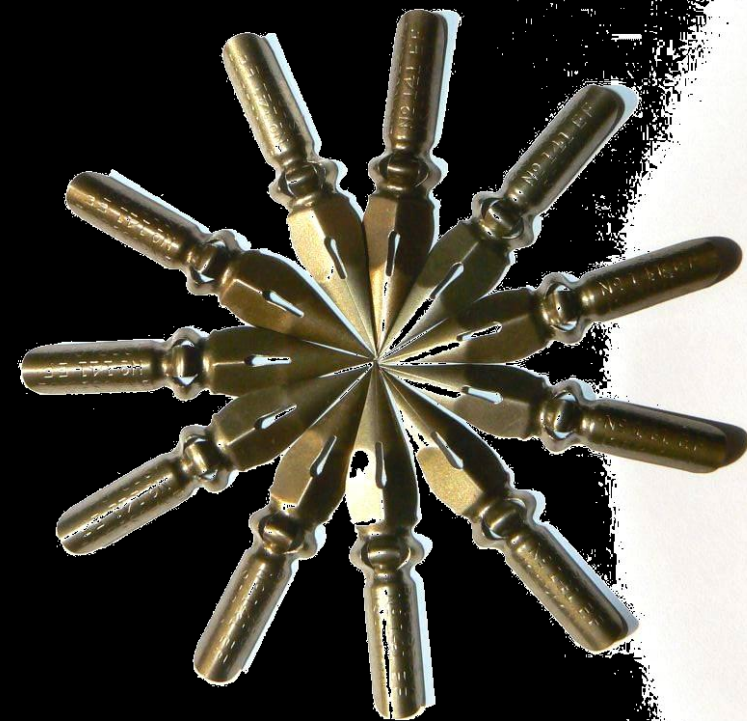
Nůžky se zkříženými noži na čepu se začaly vyrábět až ve středověku a v současné době jsou těmi nejrozšířenějšími.

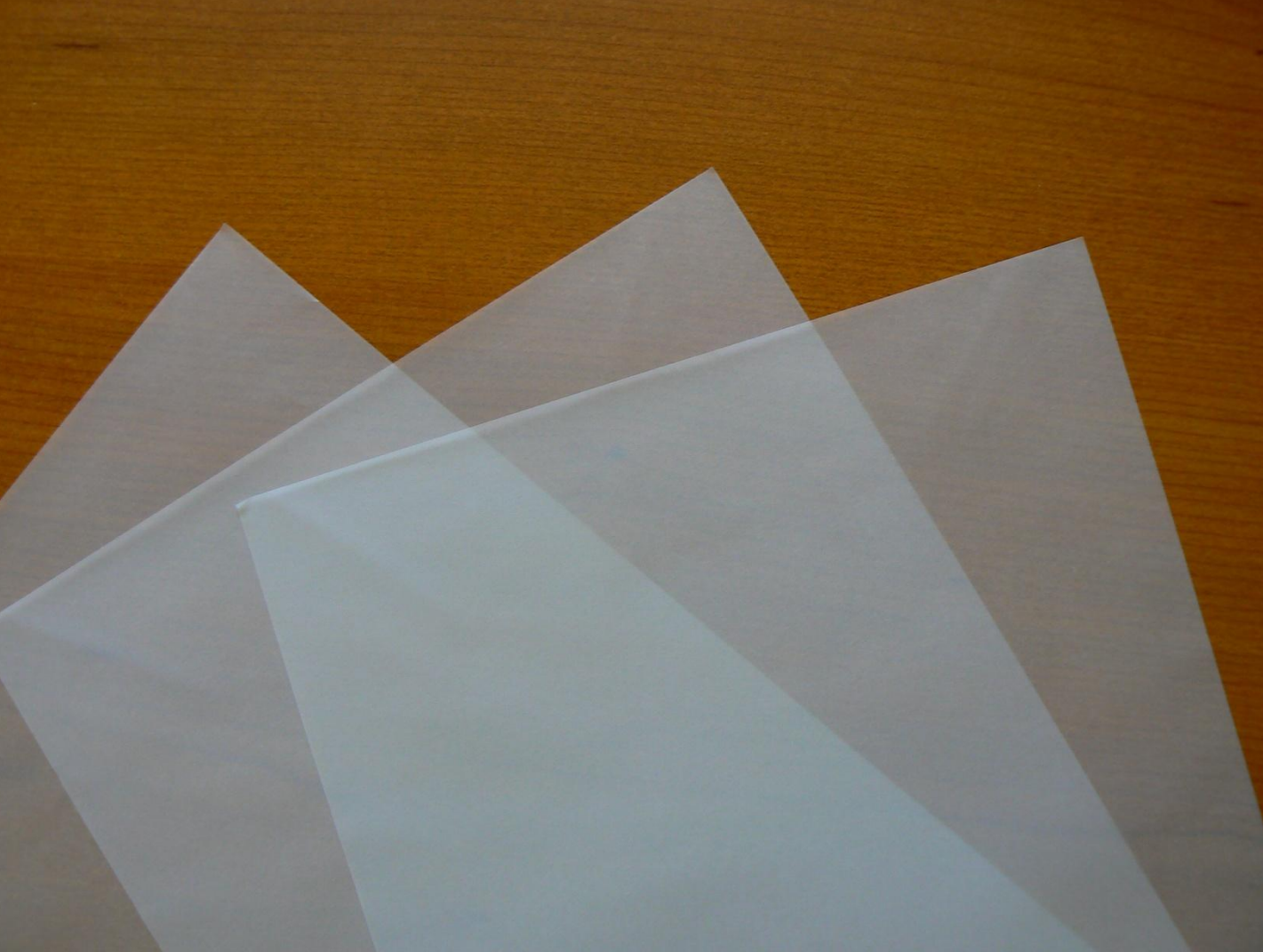
Velké kancelářské nůžky nejsou pro děti vhodné, protože jsou těžké a v ruce se převažují.

Nejvhodnější jsou nůžky kratší, protože se jimi lépe manipuluje a při stříhání vytáčejí drobnější obloučky. Zakulacené špičky nožů jsou mnohem bezpečnější.

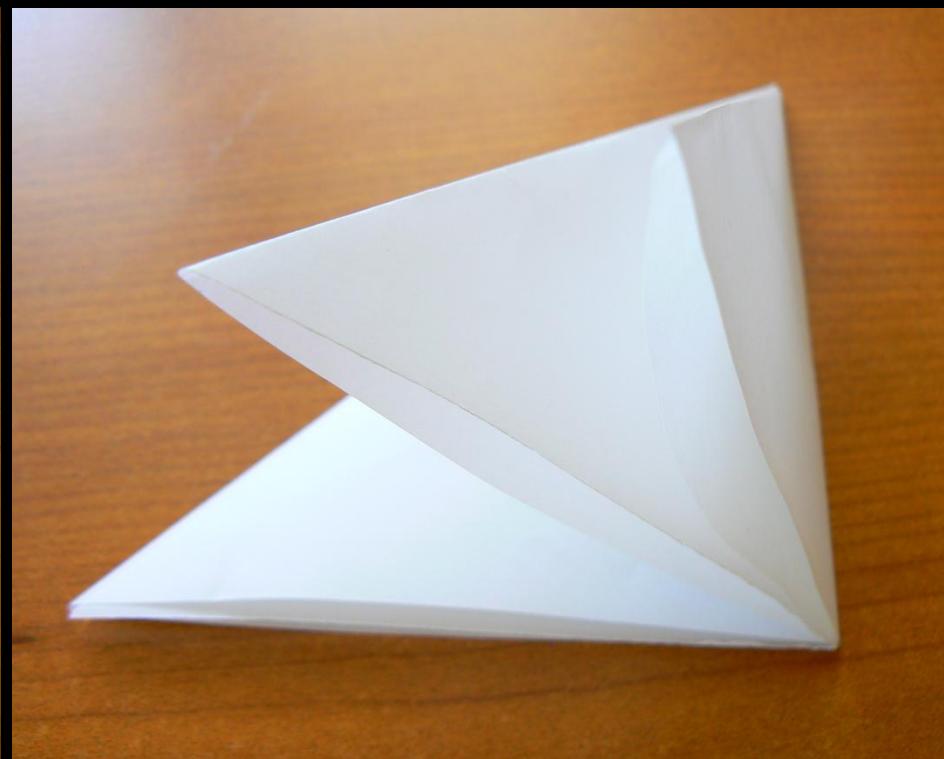
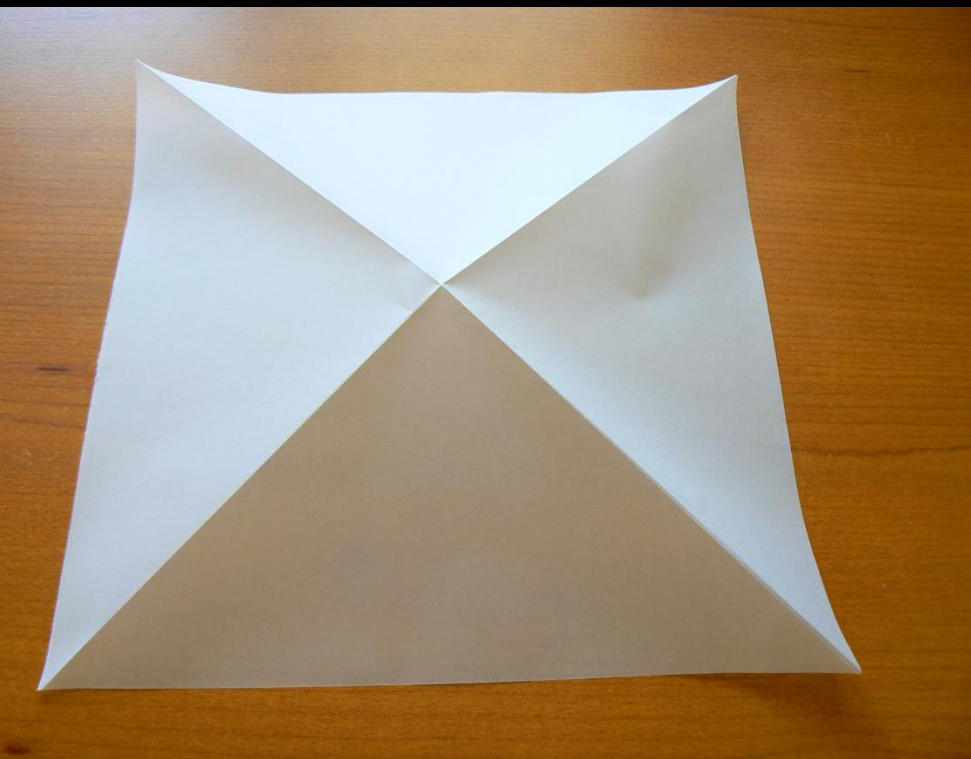

**Stříháme, stříháme
a stříháme**

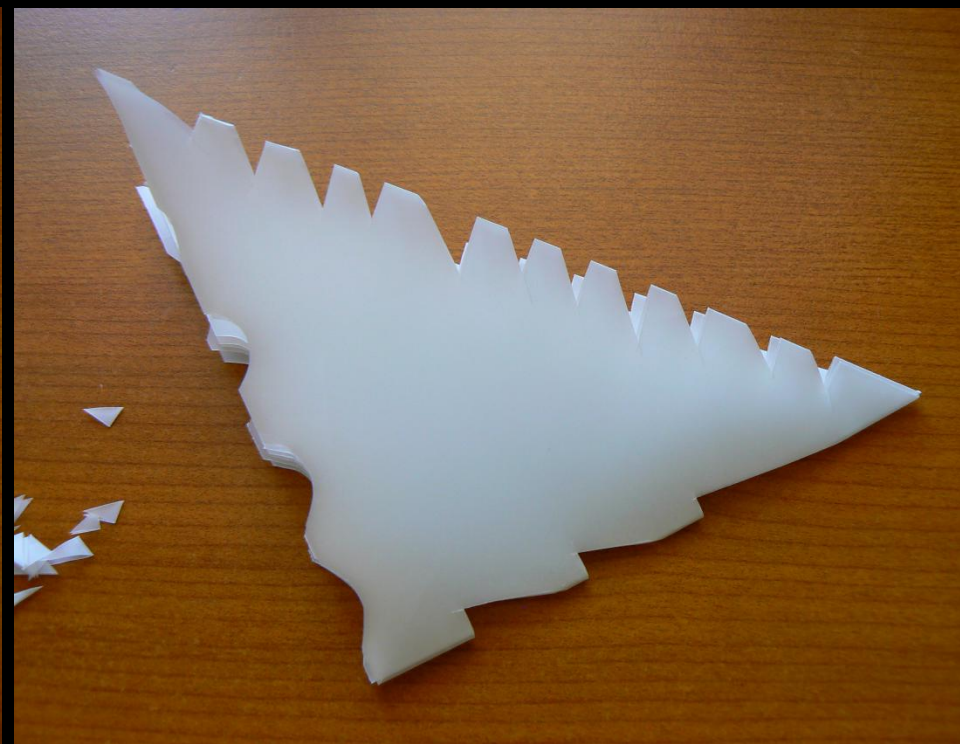
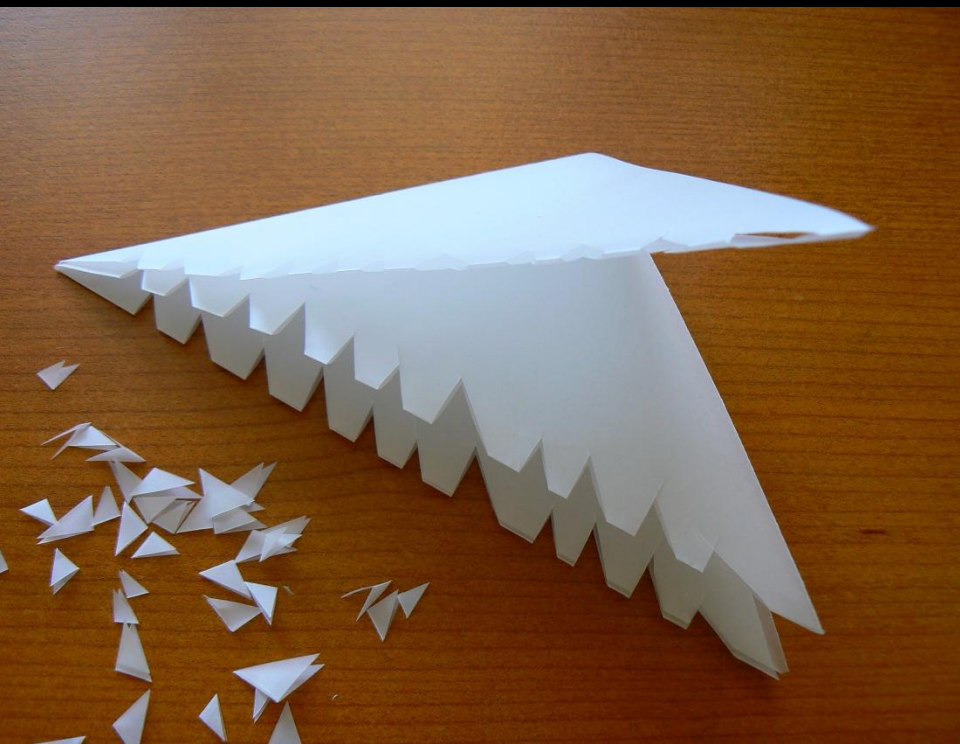

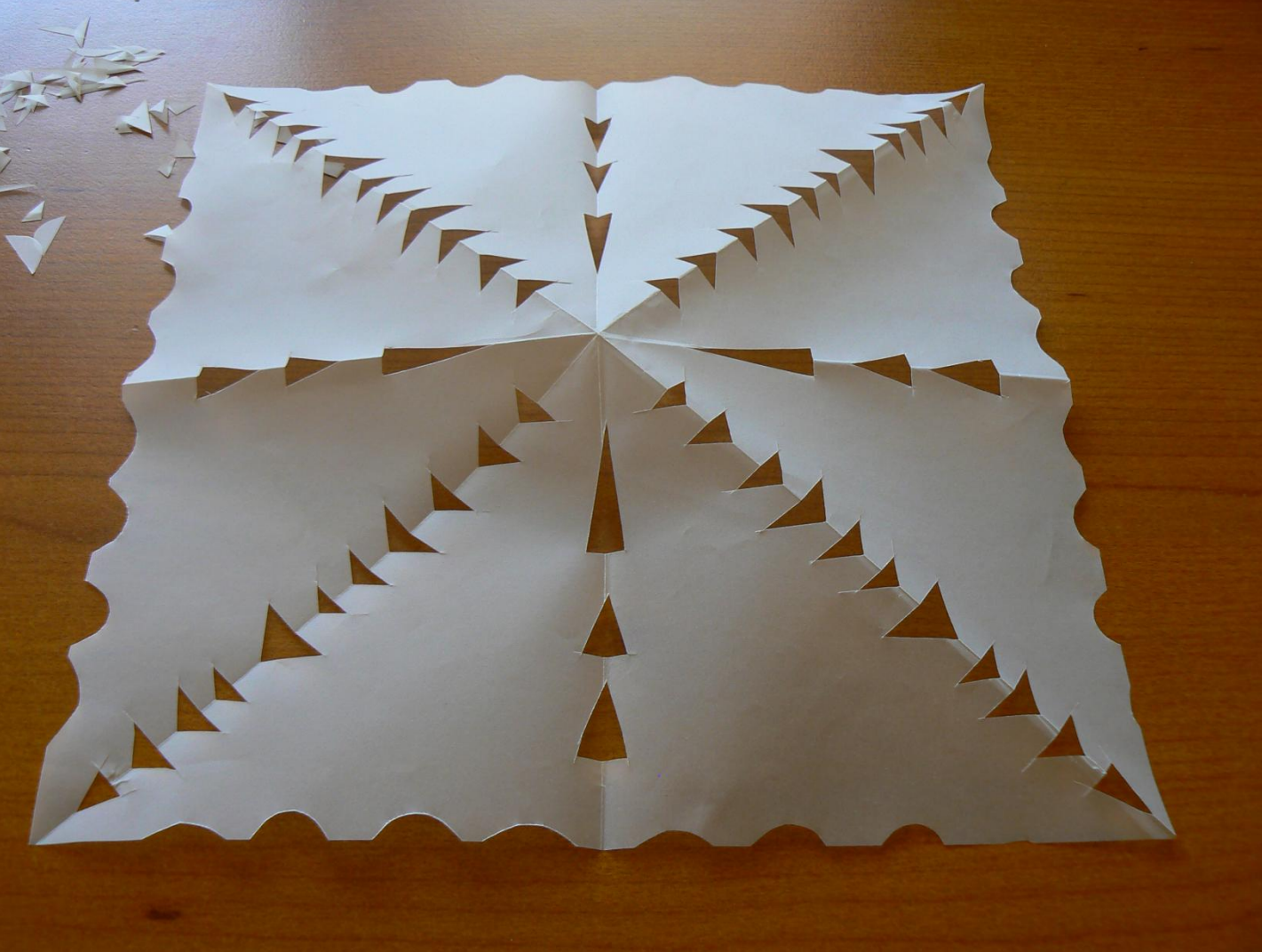
Pro nácvik stříhání je vhodný i tzv. „pauzovací papír“. Jeho výhodou je, že je slabý a křehký, což umožňuje snadný stříh. Efektní je i jeho vrstvení při různých výtvarných činnostech.

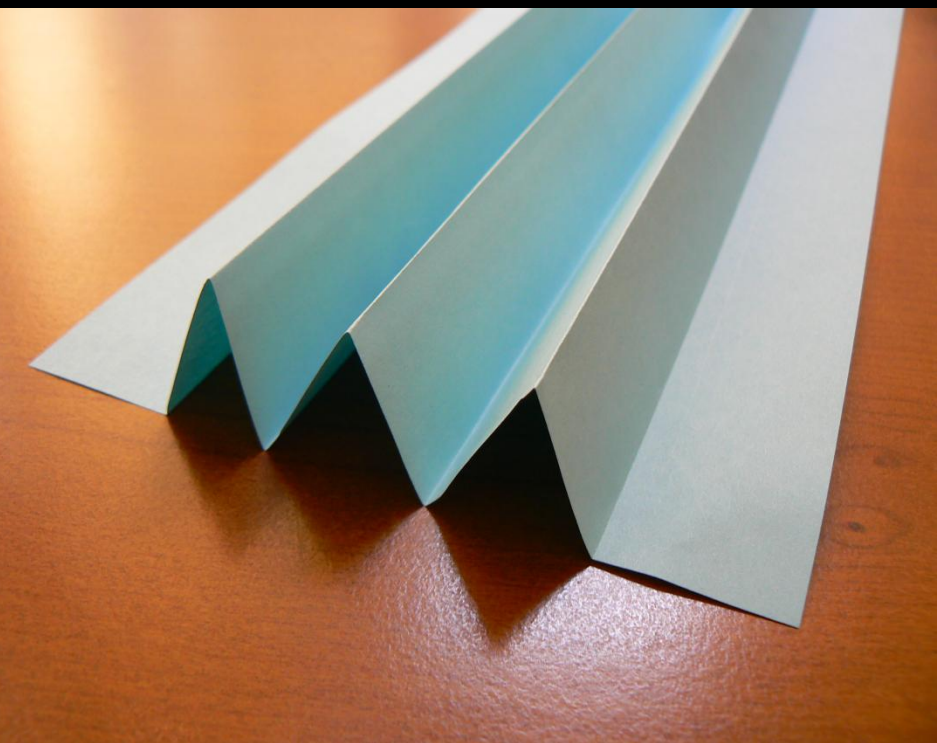
Příprava k obstřihování: samotné stříhání je většinou součástí vyšší výtvarné činnosti - nejprve si připravíme skládačku...

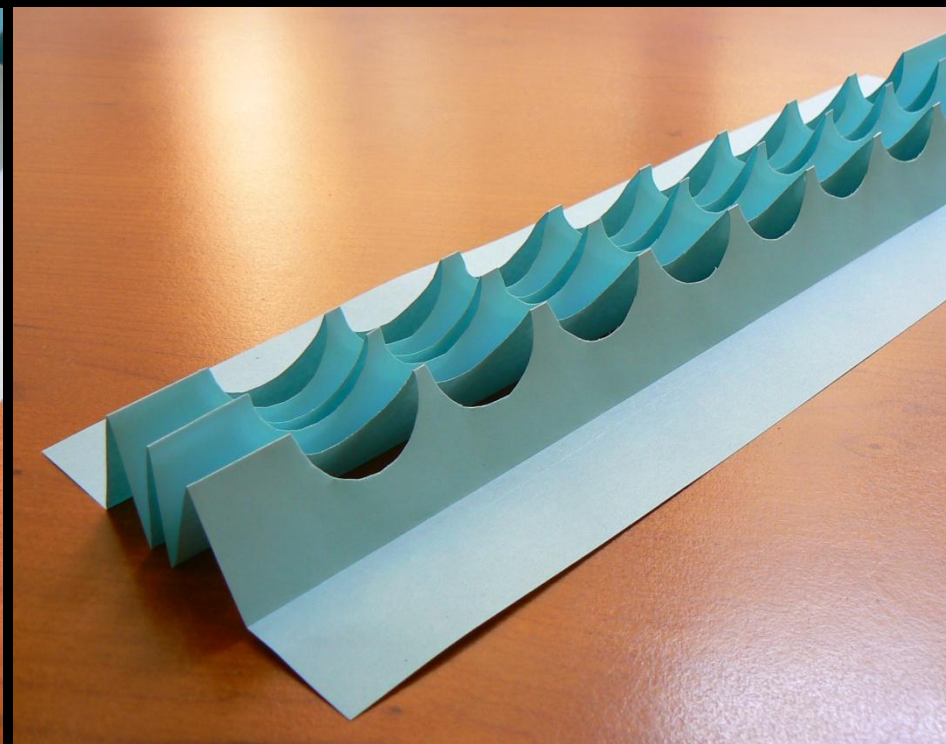
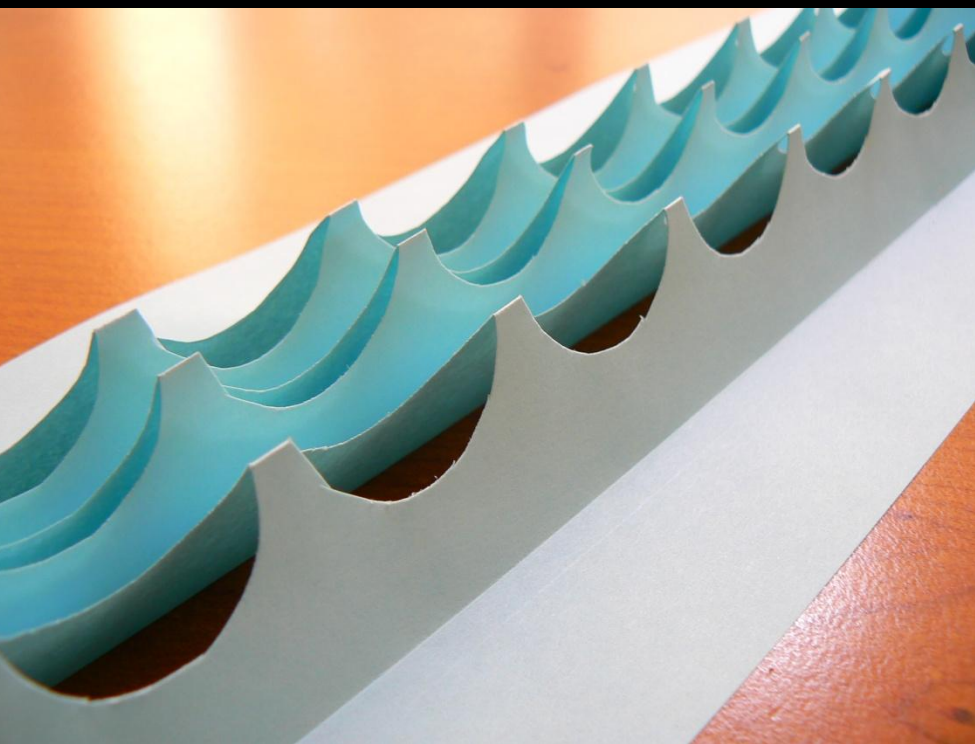
... abychom ji mohli různě obstříhnout - krátké a nepravidelné stříhy dovedou i malé děti.

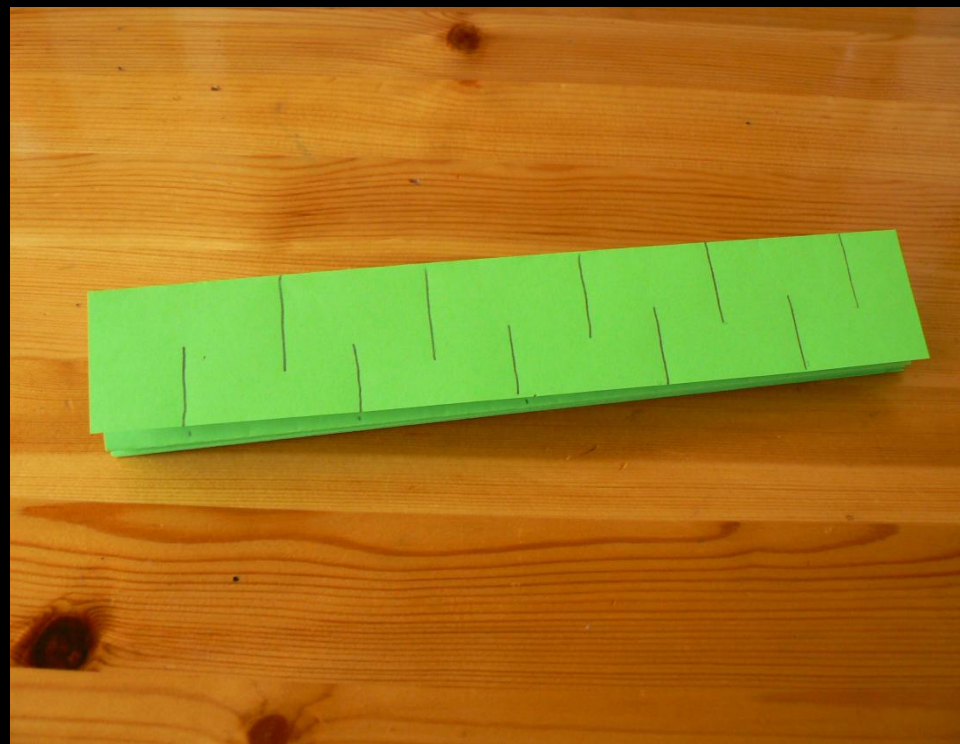
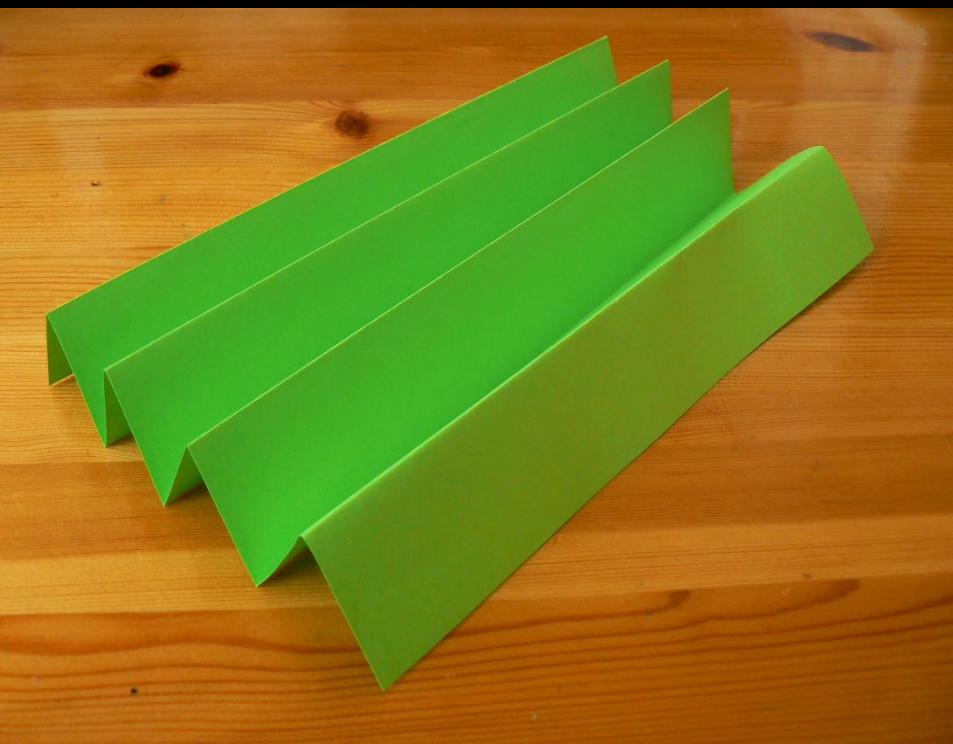
O výsledek se bát nemusíme: vždycky to dopadne dobře a vždycky jinak - to právě je kouzlo tohoto typu stříhání.

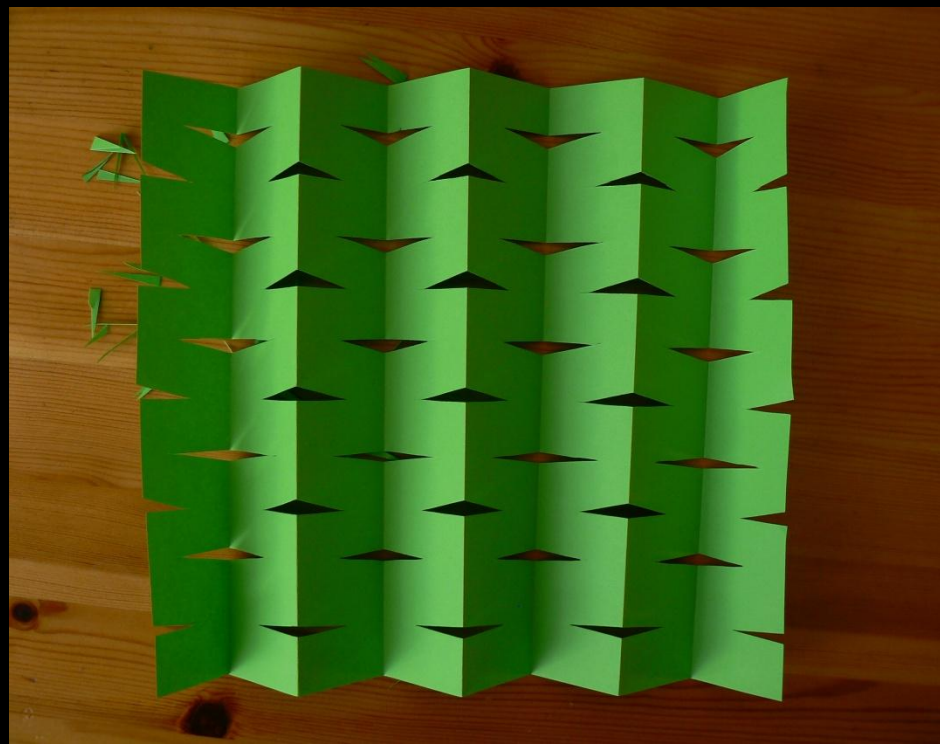
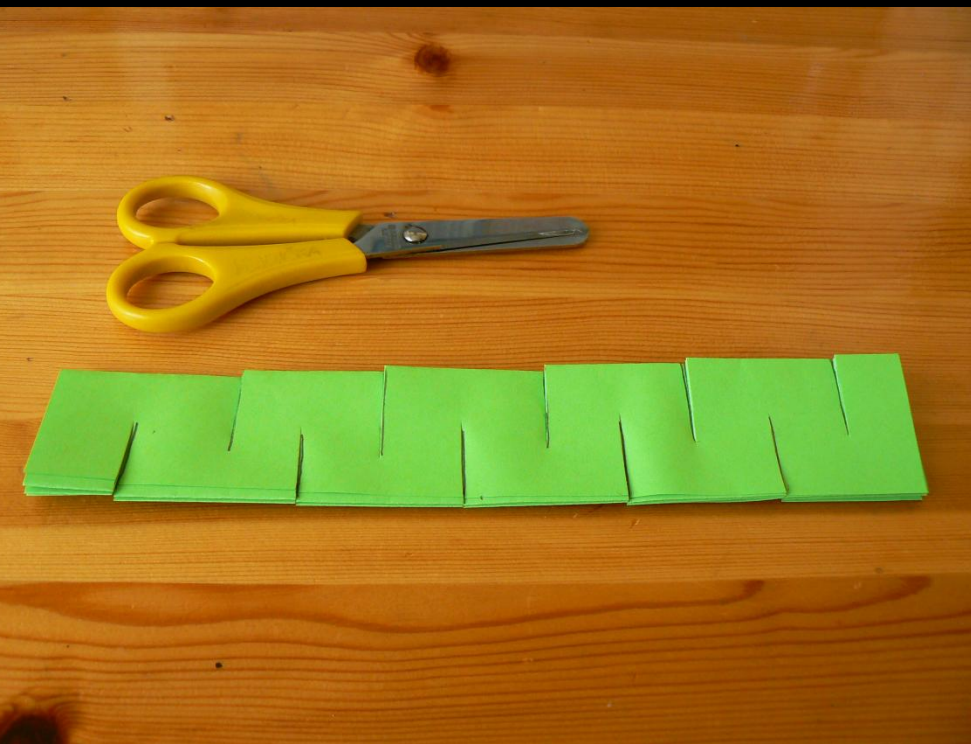
Rytmické stříhání opakujících se prvků vyžaduje velikou soustředěnost, motivaci i zkušenost. Ke konci stříhání předkreslených prvků se kvalita provedení většinou zhoršuje.

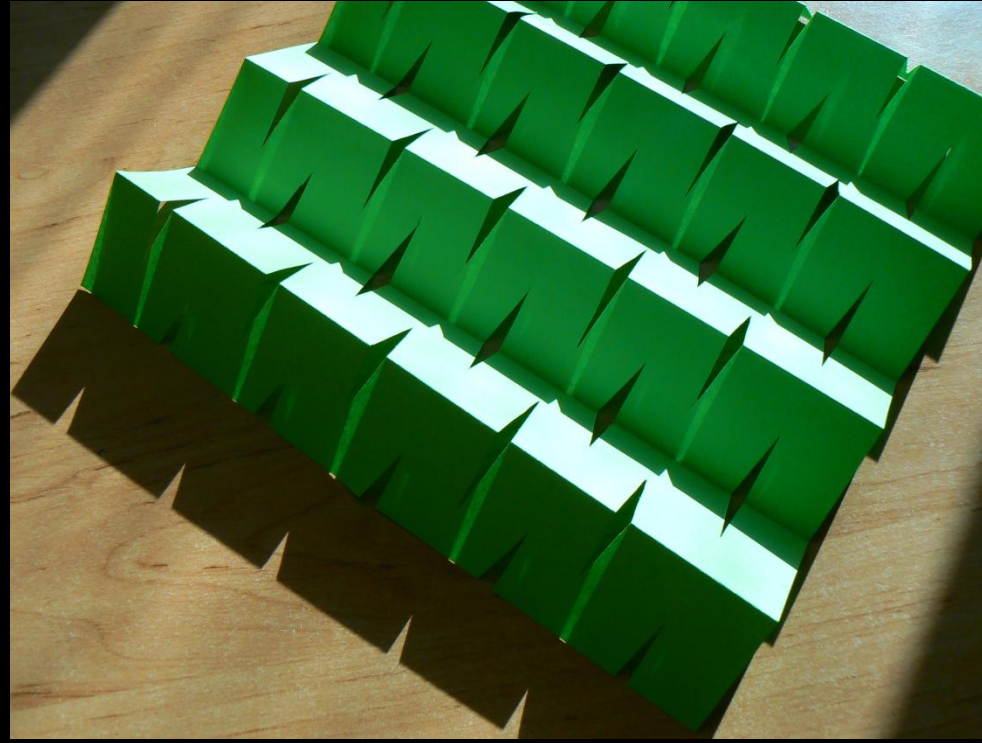
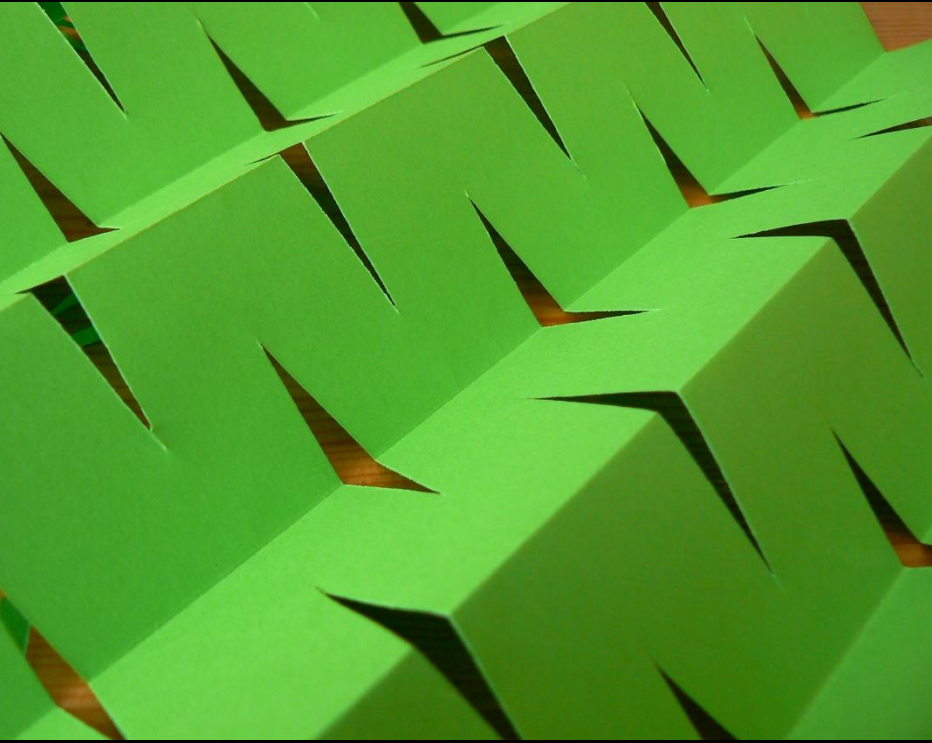

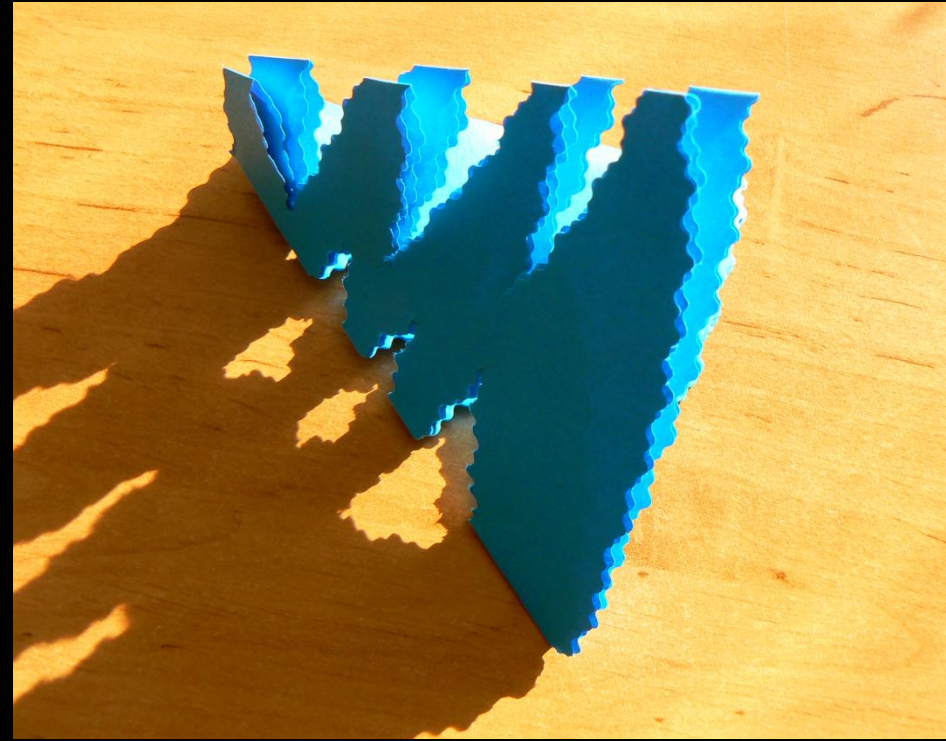
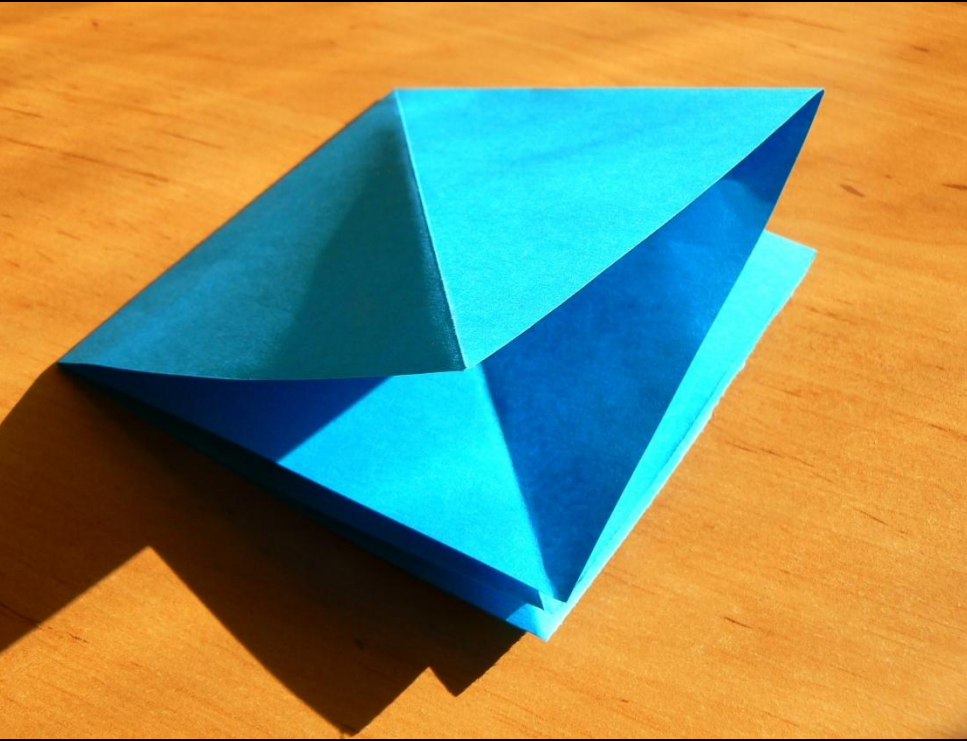
Vystříhané skládačky jsou působivé i jako prostorový objekt.

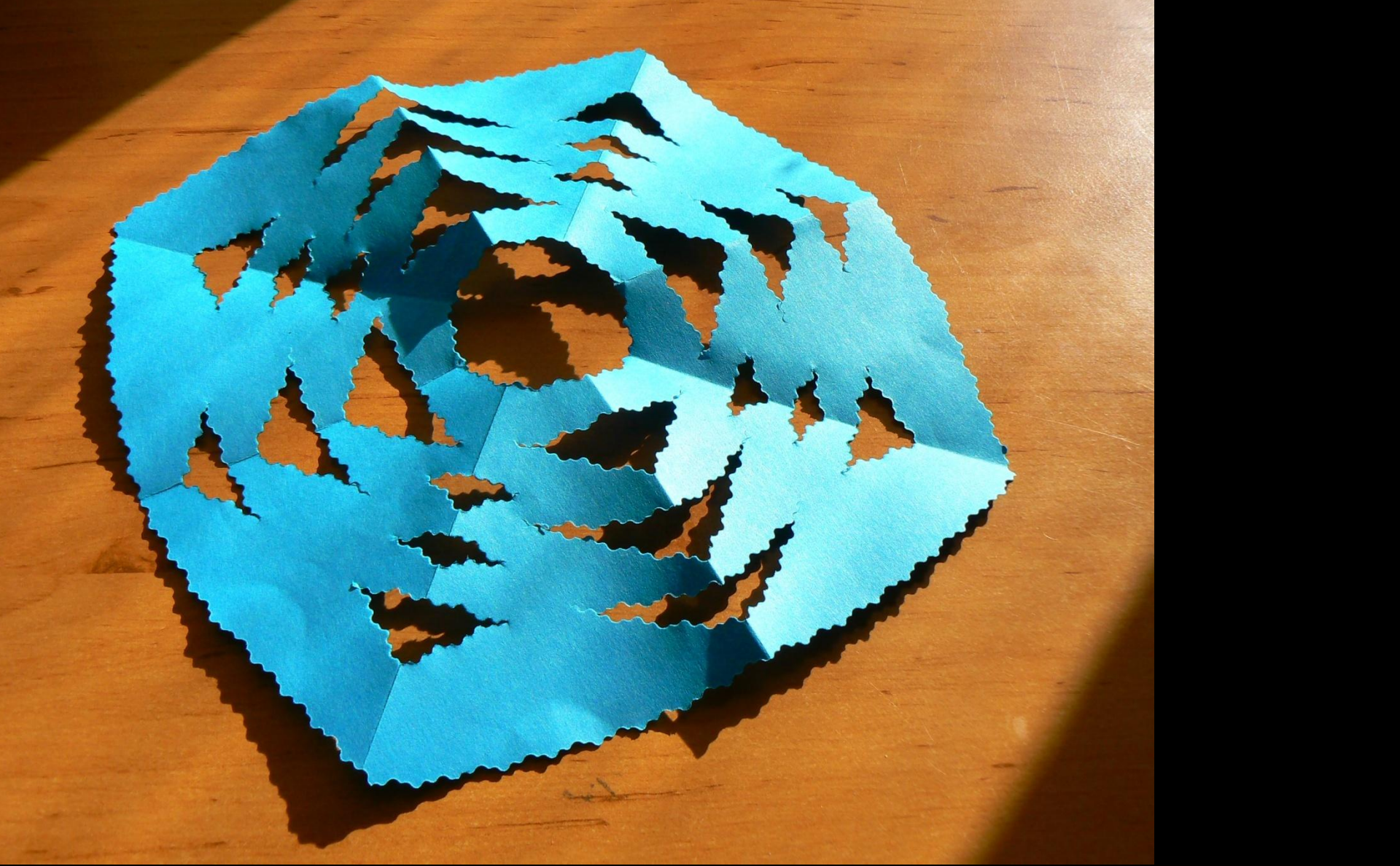

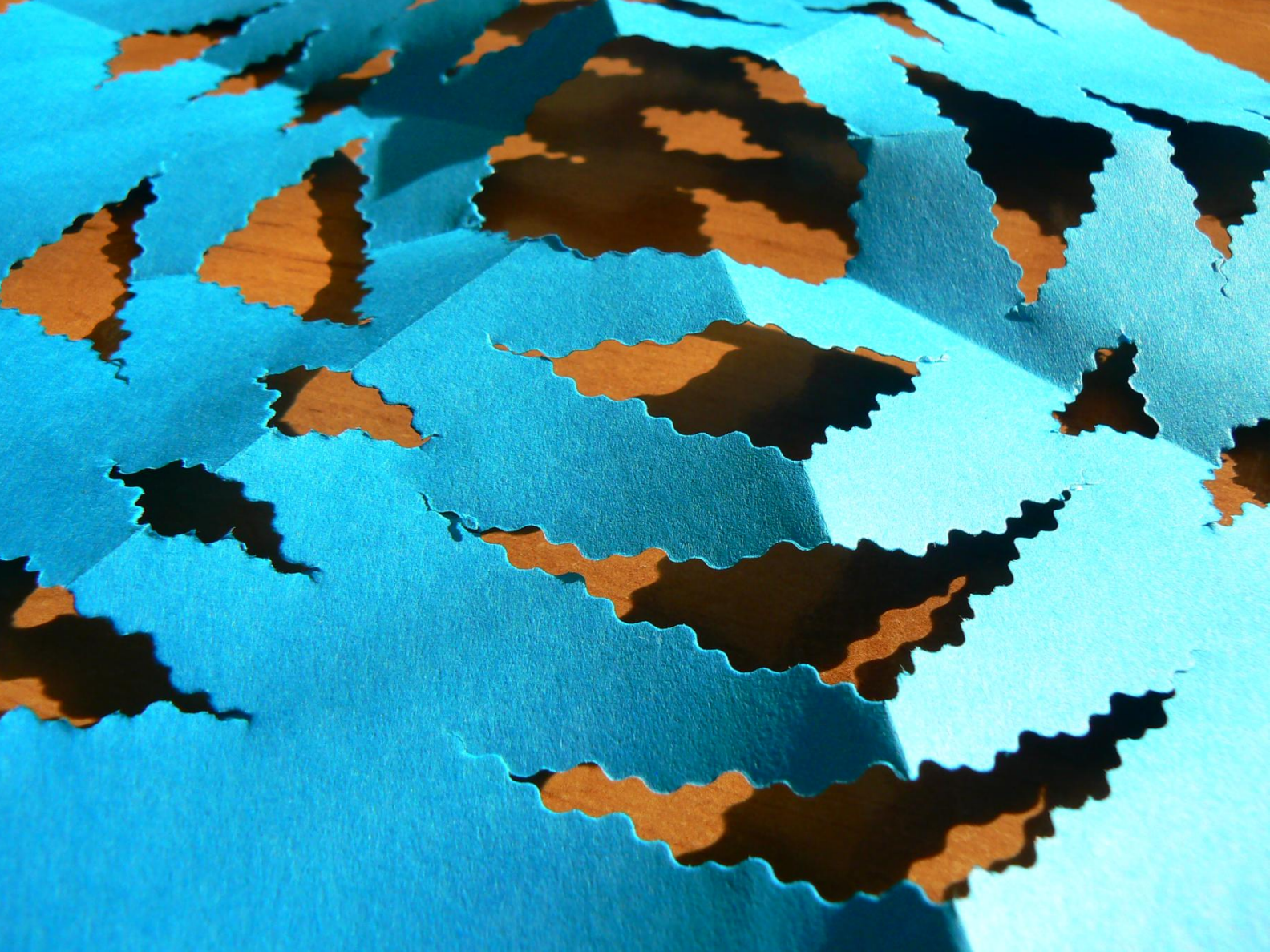
Skládání a nastřihování.

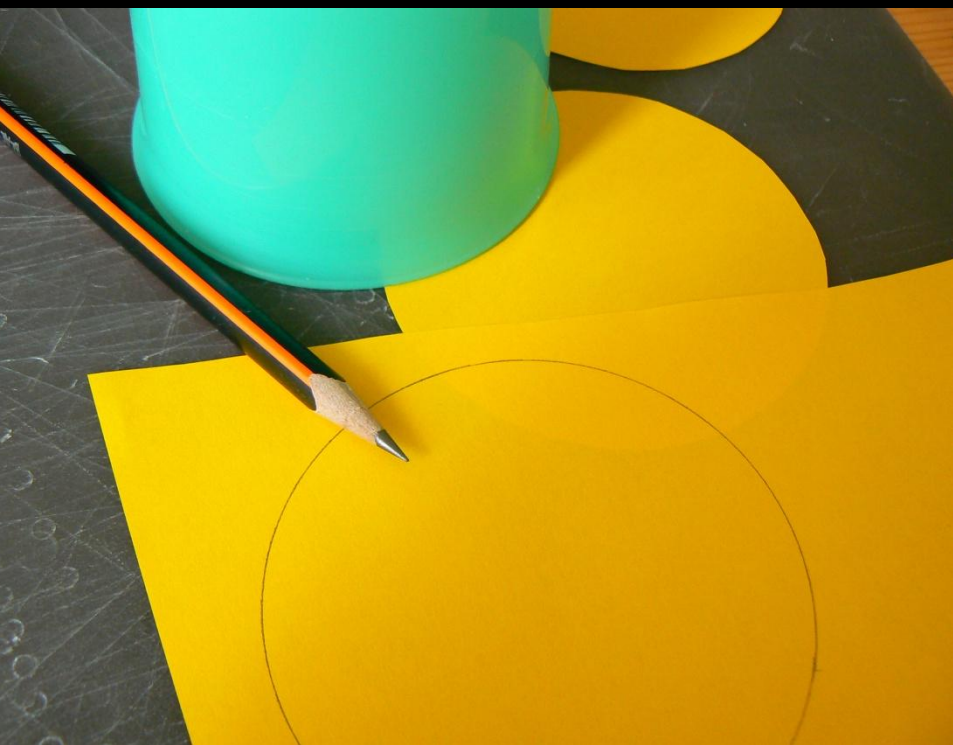

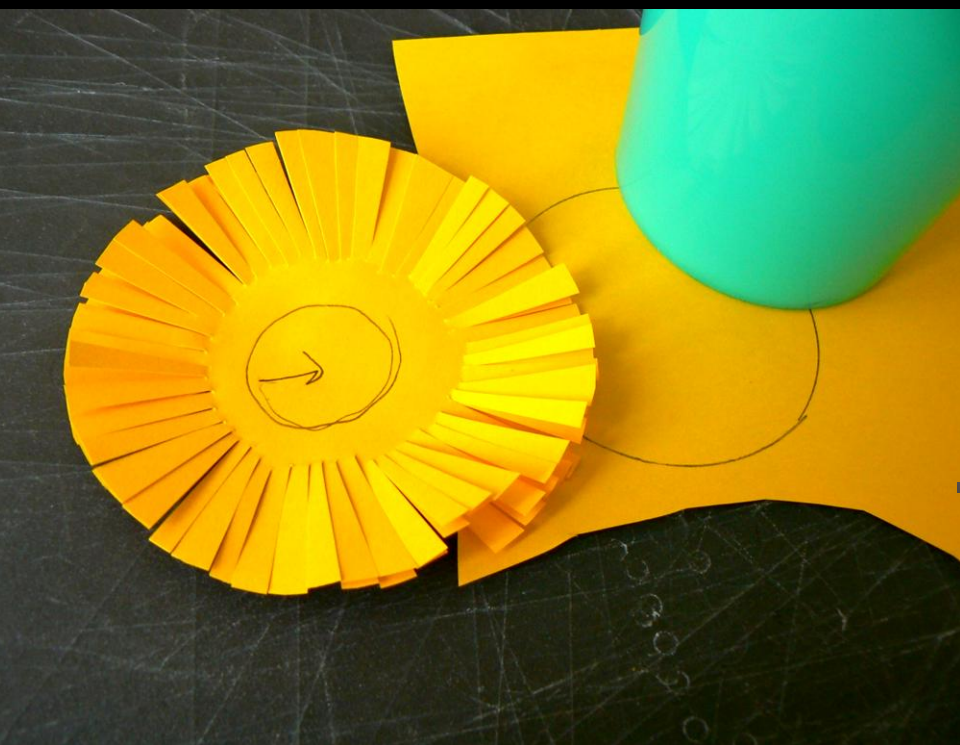

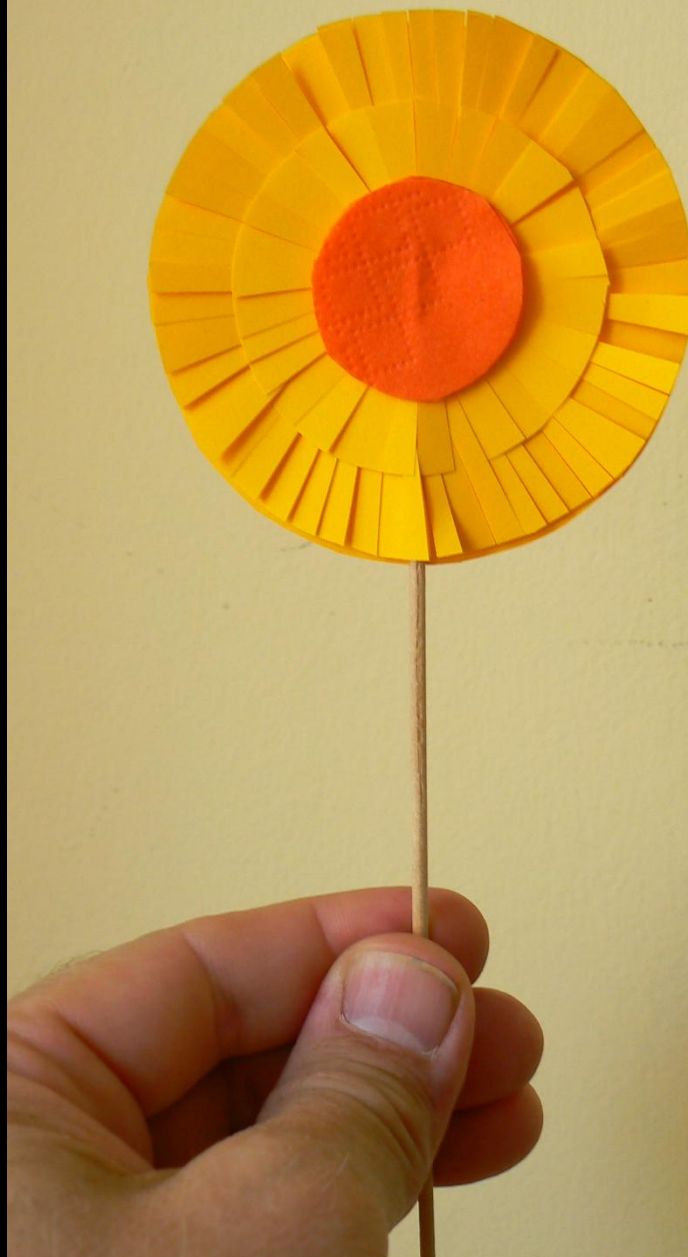
Při předkreslování kruhů si pomůžeme jednoduchými pomůckami, které jsou po ruce. Pravidelné obstřížení kruhu je obtížné, proto nepravidelnosti můžeme skrýt nastřihováním.

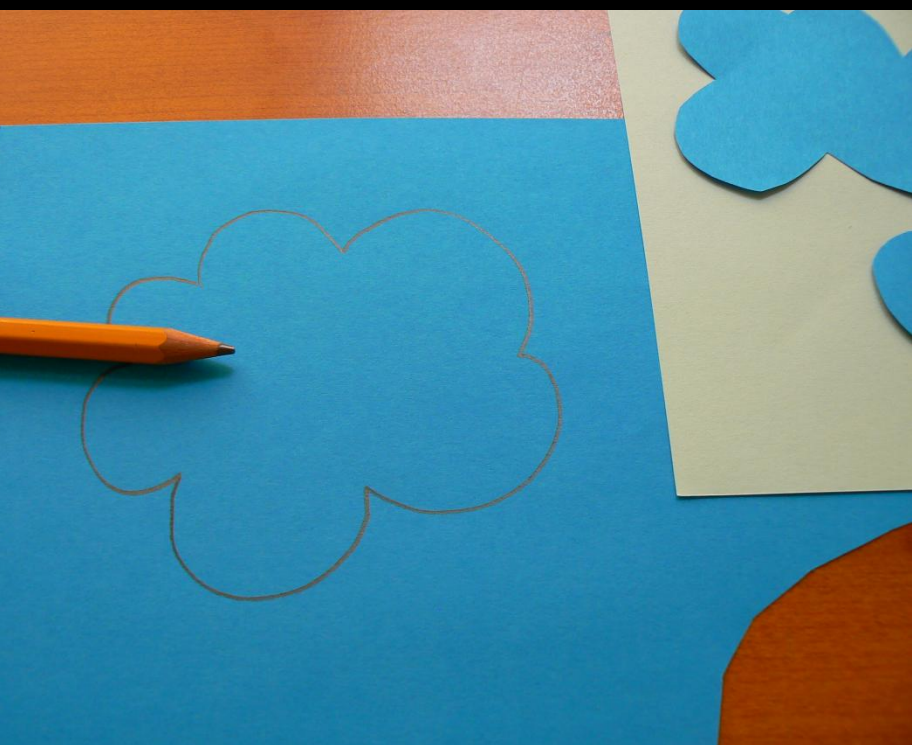

Nastřížením zmizí nepravidelnosti stříhání a získáme i prostorovost.

**Květina z papíru se může stát
hezkým dárkem pro kohokoliv.**

Stříhání je většinou spojeno s dalšími výtvarnými činnostmi - nejen zvolením tématu a promyšlením prostorovosti, volbou barev, předkreslením vzoru, lepením, ale třeba i dokreslením detailů.

Obstřihování nepravidelných tvarů dopadne vždycky lépe než u tvarů pravidelných. Mráček vyžaduje nepravidelný, ale rytmizovaný pohyb.

... v nepravidelnosti je krása. Při hodnocení pamatujme, že obstříhovat nebo vystříhovat přesně pravidelné tvary vyžaduje velikou zkušenost, cvik a trpělivost - to od předškoláků a školáků nemůžeme vyžadovat.

Ani s kancelářskými nůžkami, které mají dlouhé nože, nikdy papír nepřestihneme rovně - pokud se chceme vyhnout nerovnému stříhu, zvolíme raději rovnou nůžky s nepravidelným stříhem.

Pokud potřebujeme papír nebo látku rozdělit skutečně rovně, použijeme lámací nůž, pravítko a podložku na řezání z Ikey. Toto nářadí však do dětských rukou nepatří - tyto práce musíme jako dospělí udělat sami.

Kde hledat další inspiraci?

Odkazy na náměty k vystřihování, volně stažitelné předlohy a další:

a) Vzory volně ke stažení a k tisku na PC:

<http://www.vystrihovanky-k-vytisknuti.e-blog.cz/cubeecraft>

<http://www.i-creative.cz/2008/11/18/vanocni-vystrihovanky-zdarma-k-vytisknuti/>

b) Vystřihovánky modelů, hraček a dalších:

<http://www.betexa.cz/starocesky-betlem/>

www.vranovi.cz (vzory vystřihovánek ke koupi na lidové motivy s fotografiemi postupů)

c) Knihy o vystřihování:

<http://knihy.abz.cz/prodej/carujeme-s-papirem-soudobe-vystrihovanky-maji-styl-a-nevsedni-kouzlo>

Použitá literatura a informační zdroje:

V celém výukovém materiálu jsou použity jen vlastní fotografie.

Vodička, Ivo: Nechte leváky drápat, Portál, Praha, 2008

Objasňuje podstatu grafomotoriky levorukého psaní, popisuje základní přístupy leváků k psaní a nově zdůvodňuje nejvýhodnější způsob psaní pro leváky a používání pomůcek pro leváky doma, v mateřské a základní škole.

Učitelům, rodičům a samotným levákům poskytuje praktické rady o psacích a kreslicích prostředcích pro leváky a o jejich použití doma a v mateřské a základní škole. Na základě rozboru písma ve vztahu tahu a tlaku při psaní vysvětluje, proč většina leváků píše jinak, než je doporučeno školní metodikou. Obsahuje vyobrazení způsobů psaní leváků, ukázky rukopisů a fotografie.

Střední škola pedagogická, hotelnictví a služeb, Komenského 3, Litoměřice

ivo.vodicka@seznam.cz